

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2007-2008

Filosofia

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Si no sabéssim que tot allò que hi ha en nosaltres de real i vertader prové d'un ésser perfecte i infinit, per més clares i distintes que fossin les nostres idees, no tindríem cap raó que ens fes estar segurs que són vertaderes.

Ara bé, des del moment que el coneixement de Déu i de l'ànima ens permet d'estar segurs d'aquesta regla, ens és ben fàcil de saber que els somnis que imaginem estant adormits no ens han de fer dubtar de cap manera de la veritat dels pensaments que tenim estant desperts. [...] I, pel que fa a l'error més ordinari dels nostres somnis, que consisteix a presentar-nos objectes diversos de la mateixa manera com ho fan els sentits externs, no ens ha d'importar que ens doni motius per a desconfiar de la veritat de tals idees, ja que aquestes també ens poden enganyar mentre estem desperts, com quan els qui tenen icterícia ho veuen tot de color groc, o quan els astres o altres cossos molt allunyats ens semblen molt més petits del que són. Perquè, al capdavall, tant si estem desperts com si dormim, no ens hem de deixar convèncer mai sinó per l'evidència de la raó.

René DESCARTES. *El discurs del mètode*, IV

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «clares»
 - b) «sentits externs»

3. Per què diu Descartes que «tot allò que hi ha en nosaltres de real i vertader prové d'un ésser perfecte i infinit»? Feu referència als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Descartes de la raó amb una altra concepció de la raó que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Creieu que Descartes té raó quan defensa que sense saber que Déu existeix és impossible conèixer l'existència del món extern? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

Però la base d'aquest poderós sentiment natural existeix; i és aquesta la que, un cop reconeguda la felicitat general com el criteri ètic fonamental, constitueix la força de la moral utilitarista. Aquest sòlid fonament són els sentiments socials de la humanitat, el desig de viure en unitat amb els nostres semblants, que ja és per si mateix un principi poderós de la naturalesa humana, i afortunadament un d'aquells que tendeixen a enfortir-se amb les influències que fan avançar la civilització, fins i tot sense inculcar-los expressament. L'estat social esdevé de cop tan natural, tan necessari i tan habitual en l'home, que si no és a causa d'unes circumstàncies inusuals o per un esforç deliberat d'abstracció, mai no ens concebríem d'altra manera que com a membres d'un organisme; i aquesta associació es va consolidant a mesura que la humanitat s'allunya de l'estat d'independència salvatge. Una condició que és essencial per a l'estat social, doncs, esdevé així part inseparable de la idea que tota persona té sobre l'estat de coses en què ha nascut, i a què està destinat tot ésser humà. Ara bé, la societat entre éssers humans, llevat de la relació entre amo i esclau, és manifestament impossible sobre qualsevol altra base que no sigui la necessitat de consultar els interessos de tots. Una societat entre iguals només pot existir si s'entén que s'han de considerar igualment els interessos de tots. I com que, en tots els estadis de la civilització, cada persona té iguals, llevat d'un monarca absolut, cada un es veu obligat a viure en aquests termes amb els altres. En cada època es fan passos endavant cap a un estat en què serà impossible viure permanentment amb algú en uns termes diferents. D'aquesta manera la gent es torna incapaç de concebre la possibilitat d'una situació de menyspreu absolut pels interessos dels altres.

J. S. MILL. *L'utilitarisme*, III

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules).
[2 punts]

2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas):
[1 punt]
a) «moral utilitarista»
b) «estat social»

3. Per què diu Mill que un cert sentiment «constitueix la força de la moral utilitarista»? Feu referència als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Mill de la moralitat amb una altra concepció de la moralitat que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]

5. Creieu que és correcta la idea de Mill que la felicitat general és el valor moral fonamental? Raoneu la resposta.
[2 punts]

